

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LIZINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

31.03.2016. GODINE

Sarajevo maj / svibanj 2016. godine

I UVOD.....	3
II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH.....	4
1. STRUKTURA LIZING SEKTORA	4
1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	4
1.2. Struktura vlasništva	5
1.3. Kadrovska struktura.....	5
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	6
2.1. Bilans stanja.....	6
2.1.1. Kvalitet aktive.....	8
2.2. Struktura pasive	10
2.3. Profitabilnost.....	11
3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNO UČEŠĆE, NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	12
3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga	12
3.2. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora	14
3.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa	15
3.4. Prigovori korisnika lizing usluga – fizička lica	17
III ZAKLJUČCI I PREPORUKE	17
IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA.....	19
PRILOZI	20
Prilog 1. Osnovni podaci	21
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture	22
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove	22
Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing	23
Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja	23
Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha	24
Prilog 7. Rangiranje bilansne sume	26
Prilog 8. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja	27

I UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor lizing društava, sačinila je Informaciju o sektoru lizinga u Federaciji BiH na dan 31.03.2016. godine na osnovu analize izvještaja o poslovanju koje su lizing društva dostavila Agenciji (posredni-off site nadzor), podacima kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (neposredni-on site nadzor), te ostalim informacijama i podacima koje lizing društva dostavljaju Agenciji.

Poslovanje lizing društava u Federaciji BiH je regulisano Zakonom o lizingu koji je stupio na snagu 03.01.2009. godine („Službene novine Federacije BiH broj: 85/08, 39/09 i 65/13). Zakonom su definisani uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada lizing društava, prava i obaveze subjekata u poslovima lizinga, upravljanje rizicima, finansijsko izvještavanje, aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i nadzor nad poslovanjem lizing društava.

Nadzor nad lizing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licence za rad lizing društvima od strane Agencije sa ciljem stalnog praćenje poslovanja i finansijskog stanja svakog pojedinačnog lizing društva i sektora lizinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja lizing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama finansijskih izvještaja lizing društava.

Bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 31.03.2016. godine iznosila je 443.453 hiljada KM, što je za 21.419 hiljada KM ili 4,61% manje u odnosu na 31.12.2015. godine.

Ukoliko se uporede pojedinačne bilansne sume sedam lizing društava sa podacima na dan 31.12.2015. godine, dolazi se do zaključka da je kod dva lizing društva evidentan porast bilansne sume u iznosu od 4.398 hiljada KM, dok je kod pet lizing društava evidentan pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 25.817 hiljada KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 62,19% ili 13.321 hiljada KM.

U periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine djelatnost lizinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja je ostvarila dobit u iznosu od 663 hiljada KM. Tri lizing društva su iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.163 hiljade KM, dok su četiri lizing društva iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.826 hiljada KM.

Ukupni kapital lizing društava je na dan 31.03.2016. godine iznosio 47.873 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2015. godine, navedena pozicija je veća za 592 hiljade KM ili 1,25%. Svih sedam leasing društava je iskazalo ukupan iznos kapitala iznad minimalnog iznosa propisanog zakonskim odredbama.

Makroekonomski pokazatelji za 2015. godinu i prognoze za 2016. godinu također ukazuju na stabilizaciju ekonomskih kretanja kako u Federaciji u BiH, tako i u BiH u cjelini. Prema preliminarnim podacima Agencije za statistiku BiH realni rast BDP-a za 2015. godinu je iznosio 3,2%, na što su najviše uticali oporavak inozemne potražnje (jačanje izvoznog sektora) i oporavak domaće prerađivačke industrije. Također, broj zaposlenih na kraju 2015. godine veći je za 1,1% u odnosu na kraj 2014. godine. Preliminarni statistički podaci za I kvartal 2016. godine ukazuje na nastavak trenda rasta industrijske proizvodnje, kako po mjesecima u toku I kvartala (stopa

promjene indeksa za periode mart-februar 2016. godine 2,4%), tako i u poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine (stopa promjene indeksa za mart 2016.–mart 2015. godina 10,3%). Prema posljednjim dostupnim projekcijama MMF-a, rast realnog BDP-a u 2016. godine trebao bi iznositi 3%, a u 2017. godini 3,2%.

Neposredni nadzor nad poslovanjem lizing društava provode ovlaštena lica Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontrolisanim lizing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja, zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

U periodu od 01.01 do 31.03.2016. godine obavljena je jedna kontrola izvršenja naloga po rješenju Agencije i ciljana kontrola usklađenosti poslovanja leasing društva sa sjedištem u Republici Srpskoj (poslovanje na području Federacije BiH) sa Zakonom o zaštiti korisnika finansijskih usluga („Službene novine Federacije BiH” broj 31/14), Zakonom o zaštiti žirana („Službene novine FBiH”, broj 100/13) i podzakonskom regulativom kojom se definišu prethodno navedene oblasti poslovanja.

U podatke iskazane u Informaciji na dan 31.03.2016. godine su uključeni podaci dostavljeni od sedam lizing društava koja posjeduju dozvolu za obavljanje poslova lizinga u Federaciji BiH, ukoliko nije drugačije naznačeno.

II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH

1. STRUKTURA LIZING SEKTORA

1.1. Status, broj i poslovna mreža

Dozvolu za obavljanje lizinga na dan 31.03.2016. godine je posjedovalo 7 lizing društava, koja su djelatnost lizinga obavljala u sjedištu društva, kao i u 5 podružnica, od kojih se 2 podružnice nalazi u Federaciji BiH i 3 podružnice u Republici Srpskoj.

U toku prvog kvartala 2016. godine leasing društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj je zatvorilo tri od ukupno četiri podružnice registrovane na području Federacije BiH usljed odluke vlasnika o prestanku poslovanja leasing društva.

Dozvolu za obavljanje poslova lizinga na dan 31.03.2016. godine posjeduju sljedeća lizing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
3. Porsche Leasing d.o.o. Društvo za poslove lizinga,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

1.2. Struktura vlasništva

U toku prvog kvartala 2016. godine nije bilo izmjena u strukturi vlasništva lizing društava u odnosu na prethodni izvještajni period. Tri lizing društva nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, dva lizing društva se nalaze u većinskom vlasništvu (preko 51%) nerezidentnih pravnih lica, dok se dva lizing društva nalazi u 100% vlasništvu rezidentnih pravnih lica. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture lizing društava dati su u Prilogu 2. Informacije.

1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31.03.2016. godine u sektoru lizinga je ukupno angažovano 164 uposlenika, od čega su 134 uposlenika angažovana putem ugovora o radu (stalno zaposleni), dok je 30 uposlenika angažovano na privremenim poslovima.

Od ukupnog broja stalno zaposlenih, 6 zaposlenika je angažovano u lizing društvu čije je sjedište u Republici Srpskoj, a koji su zaposleni u podružnici u Federaciji BiH.

U poređenju sa krajem prethodne poslovne godine evidentno je značajno smanjenje broja zaposlenih usljed obustavljanja novih poslovnih aktivnosti jednog leasing društva registrovanog u Federaciji BiH u toku IV kvartala 2015. godine, kao i usljed zatvaranja podružnica na području Federacije BiH od strane leasing društva registrovanog u Republici Srpskoj.

U Tabeli 1. Zapisnika su iskazani uporedni podaci o broju uposlenika u lizing društvima na dan 31.12.2015. i 31.03.2016. godine.

Tabela 1. Uporedni prikaz broja uposlenika u lizing sektoru

Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u FBiH	31.12.2015	31.3.2016
Broj stalno zaposlenih	141	128
Broj privremeno zaposlenih	28	30
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u RS na području FBiH	31.12.2015	31.3.2016
Broj stalno zaposlenih	9	6
Broj privremeno zaposlenih	0	0
UKUPNO	178	164

U kvalifikacionoj strukturi uposlenika u lizing sektoru na dan 31.03.2016. godine najveće učešće imaju zaposlenici sa visokom stručnom spremom (73,88%), nakon čega slijede uposlenici sa srednjom stručnom spremom (14,18%).

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 31.03.2016. godine na nivou sektora lizinga na svakog zaposlenog se odnosi 3.309 hiljada KM aktive (31.12.2015. godine – 3.296 hiljada KM po zaposlenom). Analitički pokazatelji za pojedinačna lizing društva kreću se u rasponu od 673 do 4.452 hiljada KM aktive po zaposlenom.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1. Bilans stanja

Ukupna bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 31.03.2016. godine je iznosila 443.453 hiljade KM, što je za 21.419 hiljada KM ili 4,61% manje u odnosu na 31.12.2015. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast bilansne sume u iznosu od 4.398 hiljada KM, dok je kod pet lizing društava evidentiran pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 25.817 hiljada KM, od čega se na jedno lizing društvo, koje je usljed odluke vlasnika krajem prethodne poslovne godine obustavilo nove poslovne aktivnosti, odnosi 62,19% ili 13.321 hiljada KM. Odluka vlasnika je uslijedila usljed nemogućnosti pronalaska strateškog partnera za prodaju vlasničkog udjela u navedenom leasing društvu.

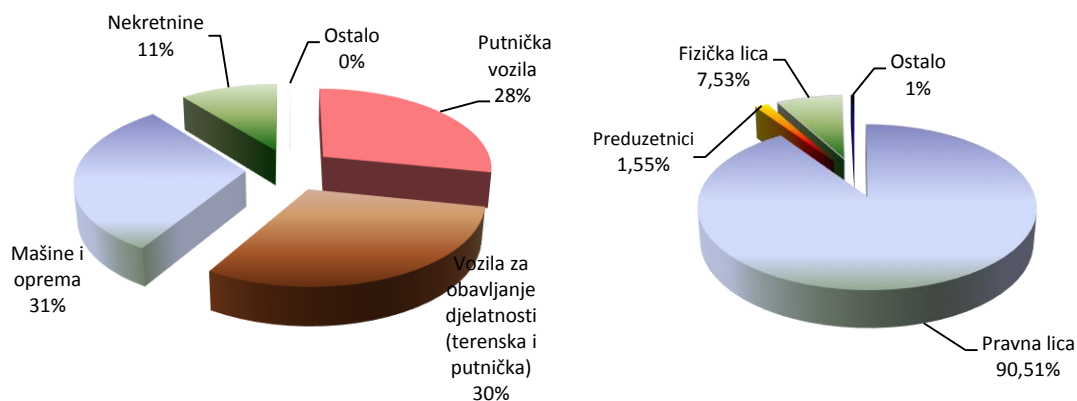
Na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) odnosi se 61,96% od ukupne aktive lizing društava. Posmatrano po periodima, koncentracija bilansne sume dva najveća leasing društva je u kontinuiranom porastu iz razloga obustavljanja novih poslovnih aktivnosti u tri leasing društva koja imaju dozvolu za obavljanje poslova leasinga u Federaciji BiH.

U strukturi ukupne aktive lizing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga koja iznose 320.029 hiljada KM ili 72,17% od ukupne aktive sektora lizinga. U poređenju sa 31.12.2015. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su manja za 14.209 hiljada KM ili 4,25%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga manja za 14.632 hiljada KM ili 3,81%. U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti se odnosi 58,58%, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja opreme se odnosi 30,66%, dok se na ugovore finansijskog lizinga nekretnina odnosi 10,75%.

Smanjenje neto i bruto potraživanja po finansijskom lizingu je uzrokovano činjenicom da je jedno lizing društvo, koje je u prethodnim periodima poslovanja dominiralo po osnovu broja i volumena novozaključenih leasing ugovora, u toku četvrtog kvartala 2015. godine obustavilo nove poslovne aktivnosti.

U strukturi potraživanja prema korisniku lizinga i predmetu lizinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode i ista je iskazana u Grafikonu 1. Informacije.

Grafikon 1. Struktura potraživanja po osnovu finansijskog lizinga prema predmetu i korisniku lizinga na dan 31.03.2016. godine

Neto potraživanja po osnovu zajma su na dan 31.03.2016. godine iznosila 48.394 hiljada KM ili 10,91% od iznosa ukupne aktive sektora lizinga. U odnosu na 31.12.2015. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za 720 hiljada KM ili 1,47%, dok su bruto potraživanja manja za 797 hiljada KM ili 1,46%. Potraživanja po osnovu zajmova u strukturi ukupne aktive lizing društava se kontinuirano smanjuju jer je Zakonom o lizingu lizing društvima zabranjeno zaključivanje ugovora o zajmu i isti će ostati u bilansima dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni. Posmatrano po periodima, otplata po osnovu zajmova iskazuje znake stagnacije (usporene oplate) iz razloga jer lizing društvo koje u svom portfelju ima značajan iznos potraživanja po osnovu zajma u prethodnim periodima poslovanja odobrilo moratorij u plaćanju ugovorenih obaveza do okončanja procesa revitalizacije poslovanja klijenata kojima su isti odobreni.

Od ukupno iskazanog iznosa neto potraživanja po osnovu zajma, 47.253 hiljada KM ili 97,64% se odnosi na potraživanja jednog lizing društva, koje u svom portfelju ima značajne iznose potraživanja po zajmu, od kojih se 39.146 hiljada KM ili 82,84% odnosi na potraživanja od subsidijarnih lica, putem kojih su prije stupanja na snagu Zakona o lizingu finansirani projekti izgradnje nekretnina.

U strukturi potraživanja po osnovu zajma, na zajmove odobrene po osnovu finansiranja nekretnina se odnosi 88,64%.

Iskazano stanje bilansne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 31.03.2016. godine je iznosilo 9.782 hiljada KM, što je za 3.423 hiljade KM ili 53,83% više u odnosu na 31.12.2015. godine. Učešće navedene pozicije u ukupnoj aktivni se povećalo sa 1,37%, koliko je iznosilo na kraju 2015. godine, na 2,21% koliko je iznosilo na dan 31.03.2016. godine.

Iskazano stanje pozicije plasmani bankama je na dan 31.03.2016. godine iznosilo 9.142 hiljade KM, što je za 7.402 hiljade KM ili 44,74% manje u odnosu na 31.12.2015. godine. Navedena pozicija se uglavnom odnosi na oročena sredstva lizing društava kod komercijalnih banaka. Značajno smanjenje prethodno navedenih pozicija je uzrokovano otplatom postojećih kreditnih obaveza lizing društava i smanjenim novim kreditnim zaduženjima usljed manjeg obima novih finansiranja.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 31.03.2016. godine je iznosila 27.371 hiljada KM i za 230 hiljada KM ili 0,85% je veća u odnosu na 31.12.2015. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 1.107 hiljada

KM, dok je kod 4 lizing društva iskazano smanjenje u iznosu od 877 hiljada KM (jedno leasing društvo već duži period u portfelju nema aktivnih ugovora operativnog leasinga).

U Tabeli 2. Informacije prikazani su podaci neto bilansnih pozicija aktive za posljednja dva izvještajna perioda.

Tabela 2. Struktura neto bilansnih pozicija aktive

(000 KM)

Bilansne pozicije	31.12.2015	% učešće u aktivi	31.03.2016	% učešće u aktivi	INDEKS
Finansijski lizing – neto	334.238	71,90%	320.029	72,17%	96
Operativni lizing – neto	27.141	5,84%	27.371	6,17%	101
Zajam – neto	49.114	10,57%	48.394	10,91%	99
Ostala aktiva	54.379	11,70%	47.659	10,75%	88
Ukupna aktiva	464.872	100,00%	443.453	100,00%	95

2.1.1. Kvalitet aktive

Prema podacima iz izvještaja lizing društava, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 31.03.2016. godine iskazane su u iznosu od 5.787 hiljada KM i iste su za 263 hiljade KM ili 4,76% veće u odnosu na 31.12.2015. godine. U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 31.03.2016. godine je iskazano ukupno 7.861 hiljada KM dospjelih neizmirenih potraživanja, dok je na dan 31.12.2015. godine iskazan iznos od 9.013 hiljada KM, što predstavlja smanjenje od 1.170 hiljada KM ili 12,96%.

U Tabeli 3. Informacije je iskazan uporedni pregled formiranih rezervi po kategorijama kašnjenja.

Tabela 3. Uporedni prikaz formiranih rezervi za finansijski lizing po kategorijama kašnjenja

(000 KM)

Dani kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2015	Ukupne rezerve 31.03.2016	INDEKS
0-60	2.188	2.247	103
60-90	626	701	112
90-180	744	993	133
preko 180	1.892	1.846	98
preko 360	74	0	0
UKUPNO	5.524	5.787	105

Pojedinačno posmatrano, na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) se odnosi 59,27% od ukupno formiranih rezervi za gubitke. Kod četiri lizing društva je iskazano povećanje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2015. godine u ukupnom iznosu od 603 hiljade KM, dok je kod dva lizing društva evidentirano smanjenje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2015. godine u ukupnom iznosu od 340 hiljada KM (jedno leasing društvo nije formiralo rezerve za gubitke).

Rezerve za zajmove na dan 31.03.2016. godine su iznosile 5.233 hiljada KM i manje su za 77 hiljada KM ili 1,45% u odnosu na 31.12.2015. godine, kada su rezerve za zajmove iznosile 5.310 hiljada KM.

Cjelokupan iznos formiranih rezervi za zajmove na dan 31.03.2016. godine je formiran od strane jednog lizing društva koje u svom portfelju ima najznačajniji iznos potraživanja po ugovorima zajma od subsidijarnih lica.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 31.03.2016. godine je iznosio 113.662 hiljade KM i za 2.815 hiljada KM je manji u odnosu na 31.12.2015. godine. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 53.602 hiljade KM ili 47,16% se odnosi na otpise formirane od strane jednog lizing društva. U toku prvog kvartala iskazano je 875 hiljada KM novih otpisa, od čega se 66,29% odnosi na otpise formirane od strane dva najveća leasing društva (posmatrano po veličini aktive). U poređenju sa prethodnim izvještajnim periodima konstatovano je kontinuirano smanjenje iskazanih iznosa novih otpisa, što ukazuje na činjenicu da su leasing društva unaprijedila kriterije odobravanja novih finansiranja, a što je u konačnici uzrokovalo povećanje kvaliteta kamatonosne aktive na nivou sektora. Naplata otpisanih potraživanja je iskazana u iznosu od 865 hiljada KM, od čega se 40,58% odnosi na naplatu iskazanu od strane jednog lizing društva. Na poziciji trajnih otpisa je iskazan iznos od 2.825 hiljada KM, od čega se na jedno leasing društvo odnosi 87,61%.

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga na dan 31.03.2016. godine, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta lizinga, iznosila je 15.600 hiljada KM i manja je za 1.228 hiljada KM ili 7,29% u odnosu na 31.12.2015. godine. Iskazana vrijednost se odnosi na 67 izuzetih jedinica, što je za 21 izuzeti predmet ili 23,86% manje u odnosu na 31.12.2015. godine. U Tabeli 4. Informacije je iskazana uporedna struktura izuzetih predmeta lizinga na dan 31.03.2016. i 31.12.2015. godine.

Tabela 4. Broj i vrijednost izuzetih predmeta lizinga

(000 KM)

Red. Broj	VRSTA PREDMETA LIZINGA	31.12.2015		31.03.2016	
		Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost
1.	Putnička vozila	31	408	27	431
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti	18	343	14	182
3.	Mašine i oprema	15	545	6	505
4.	Nekretnine	24	15.532	20	14.482
5.	Šinska vozila, plovni i vazduhoplovni objekti	0	0	0	0
6.	Aparati za domaćinstvo	0	0	0	0
7.	Ostalo	0	0	0	0
Ukupno		88	16.828	67	15.600

Pojedinačno posmatrano, 10.455 hiljada KM ili 67,02% od ukupne vrijednosti izuzetih predmeta lizinga koji su u posjedu lizing društava se odnosi na predmete lizinga izuzete od strane jednog lizing društva.

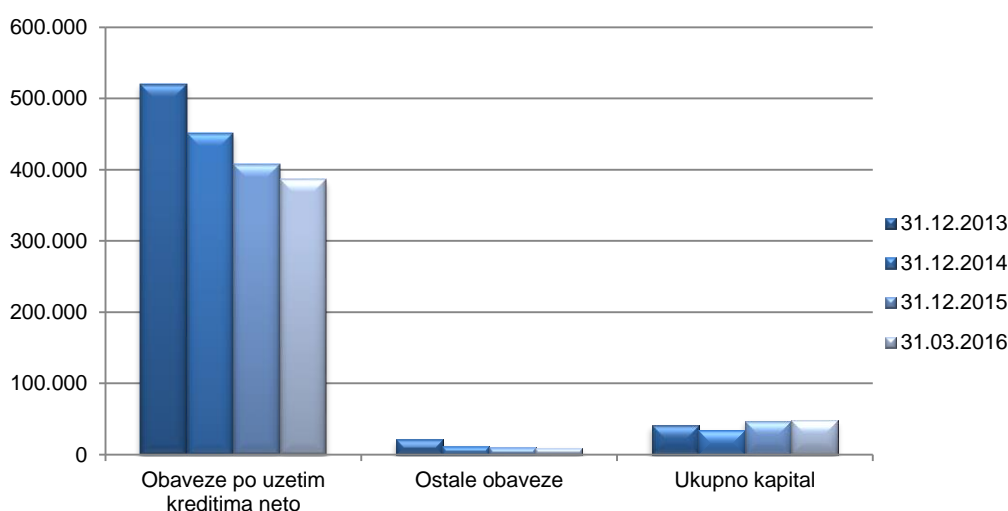
Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta lizinga na dan 31.03.2016. godine, 14.482 hiljada KM ili 92,83% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su

lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na tri lizing društva. Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji odobravanja finansiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo finansiranje preuzetih nekretnina putem finansijskog ili operativnog lizinga, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

2.2. Struktura pasive

Obaveze po uzetim kreditima na 31.03.2016. godine i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive lizing društava (87,10% od ukupnog iznosa bilansne sume). U Grafikonu 2. Informacije iskazana je uporedna struktura pasive sektora po izvještajnim periodima.

Grafikon 2. Struktura pasive – uporedni podaci (000 KM)

Usljed smanjenih poslovnih aktivnosti lizing društava ukupne obaveze po kreditima na dan 31.03.2016. godine smanjene su za 21.044 hiljada KM ili 5,17% u odnosu na 31.12.2015. godine kada je navedena pozicija iznosila 407.307 hiljada KM. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima, 366.287 hiljada KM ili 94,83% se odnosi na dugoročne obaveze.

U strukturi izvora finansiranja nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. Na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima lizing društva pripadaju se odnosi 60,17% od ukupnih kreditnih zaduženja, dok se 17,13% odnosi na direktna zaduženja od osnivača i 22,70% se odnosi na zaduženja od evropskih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih preduzeća, a obezbjeđena su bankarskim garancijama izdatim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa koju lizing društva plaćaju na izvore sredstava u periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine je iznosila 2,26% na godišnjem nivou (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u posmatranom periodu) i ista je u blagom padu u odnosu na 31.12.2015. godine kada je iznosila 2,56%. Kamatne stope na

izvore sredstava lizing društava uglavnom su vezane za varijabilni indeks EURIBOR, čija je prosječna vrijednost u toku prvog kvartala 2016. godine imala negativnu vrijednost (prosječna vrijednost 6 MEURIBOR -0,09%).

Ukupni kapital lizing društava je na dan 31.03.2016. godine iznosio 47.873 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2015. godine, navedena pozicija je veća za 592 hiljade KM ili 1,25%. Povećanje je nastalo usljed činjenice da je sektor na dan 31.03.2016. godine iskazao dobit u poslovanju. Sva leasing društva su iskazala ukupan iznos kapitala veći od minimalnog iznosa propisanog odredbama člana 8. Zakona o leasingu.

2.3. Profitabilnost

Na nivou sektora lizinga u periodu 01.01. do 31.03.2016. godine iskazana je neto dobit u iznosu od 663 hiljada KM. Pojedinačno posmatrano, četiri lizing društva su iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.826 hiljada KM, dok su tri lizing društva iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.163 hiljade KM. Ukoliko se uzme u obzir činjenica da je sektor u istom periodu prethodne godine iskazao dobit u iznosu od 925 hiljada KM, može se konstatovati da poslovanje lizing društava u FBiH ukazuju na stabilizaciju poslovanja.

Prihodi od kamata u periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine iznosili su 6.202 hiljada KM, što je za 737 hiljada KM ili 10,62% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Ukoliko se posmatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovu kamata iz finansijskog lizinga je iznosila 4.635 hiljada KM i za 292 hiljade KM ili 6,72% je veća u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Pozicija ostalih prihoda po kamati je smanjena u odnosu na isti period prethodne godine za 392 hiljade KM ili 24,58%. Pozicija kamate na plasmane bankama je iznosila 83 hiljade KM i ista je značajno manja (87,99%) u odnosu na isti period prethodne godine iz razloga jer su lizing društva raspolagala značajno manjim iznosima slobodnih novčanih sredstava koja su oročavala kod komercijalnih banaka u zemlji.

Rashodi po osnovu kamata su iznosili 2.284 hiljade KM, što je za 553 hiljade KM ili 19,49% manje u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja kamatnog rashoda je značajno niži iznos kreditnih zaduženja usljed smanjenog volumena novih finansiranja.

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za period od 01.01. do 31.03.2016. godine je iznosio 3.918 hiljada KM, što predstavlja neznatno smanjenje u odnosu na isti period prethodne godine (smanjenje u iznosu od 184 hiljade KM ili 4,49%).

Kategorija operativnih prihoda je u poređenju sa istim periodom prethodne godine manja za 1.315 hiljada KM ili 21,22% usljed smanjenja prihoda po osnovu naplate otpisanih potraživanja u odnosu na prethodni izvještajni period za 519 hiljada KM i smanjenja kategorije ostalih prihoda za 617 hiljada KM.

Na izvještajnoj poziciji troškova rezervi za gubitke na dan 31.03.2016. godine je iskazan iznos od 828 hiljada KM, što predstavlja smanjenje za 406 hiljada KM ili 32,90% u odnosu na isti period prethodne godine, kada su troškovi rezervi iznosili 1.234 hiljade KM. Navedeno smanjenje troškova rezervi ukazuje na činjenicu da su lizing društva u prethodnom periodima poslovanja

formirala adekvatne rezerve za gubitke, što je u velikoj mjeri uticalo na pozitivan finansijski rezultat prethodne i tekuće poslovne godine. Cjelokupan iznos troškova rezervi za gubitke na dan 31.03.2016. godine se odnosi na troškove rezervi po finansijskom leasingu i isti je za 159 hiljada KM ili 16,11% manji u odnosu na isti period prethodne godine. Na izvještajnoj poziciji rezervi za zajmove nisu iskazani troškovi rezervi za gubitke iz razloga jer su leasing društva u kumulativu ostvarila prihod na navedenoj poziciji u iznosu od 77 hiljada KM (prihod iskazan usljed kumulativnog smanjenja ukupnih rezervi u odnosu na 31.12.2015. godine – otpuštanje rezervi), a što je izvještajno iskazano na poziciji ostalih operativnih prihoda.

3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNO UČEŠĆE, NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Djelatnost lizinga u toku I kvartala 2016. godine bilježi smanjenje poslovnih aktivnosti u odnosu na prethodne izvještajne periode. Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga u periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine je iznosila 25.711 hiljada KM i za 13.748 hiljada KM ili 34,84% je manja u odnosu na isti period prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora u I kvartalu 2016. godine iznosi 650 ugovora i za 93 ugovora ili 12,52% je manje u odnosu na broj ostvarenih ugovora u istom periodu prethodne godine.

Vrijednost novozaključenih ugovora u I kvartalu 2016. godine je za 10.738 hiljada KM ili 29,46% manja u odnosu na iznos koji su lizing društva ostvarila u IV kvartalu 2015. godine, kada je vrijednost novozaključenih ugovora iznosila 36.449 hiljada KM.

Prosječna vrijednost ugovora zaključenih u toku I kvartala 2016. godine je iznosila 40 hiljada KM i na istom je nivou u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom periodu prošle godine. Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora, 23.473 hiljade KM ili 91,30% se odnosi na ugovore finansijskog lizinga, sa prosječnom (ponderisanom) nominalnom kamatnom stopom od 5,19% i ponderisanom efektivnom kamatnom stopom od 8,35%.

U Tabeli 5. Informacije su prikazani uporedni pokazatelji novih finansiranja po predmetu lizinga i vrsti ugovora.

Tabela 5. - Struktura iznosa finansiranja prema predmetu lizinga

(000 KM)

	I Q 2015. godina	I Q 2016. godina
--	------------------	------------------

	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO
Vozila	22.267	1.445	23.712	20.232	2238	22.470
Oprema	15.747	0	15.747	3.241	0	3.241
Nekretnine	0	0	0	0	0	0
Ostalo	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	38.014	1.445	39.459	23.473	2.238	25.711

Napominjemo da su tri leasing društva registrovana u Federaciji BiH obustavila nova finansiranja, kao i leasing društvo registrovano u Republici Srpskoj, koje je u prethodnim periodima poslove na području Federacije BiH obavljalo putem podružnica registrovanih u Federaciji BiH.

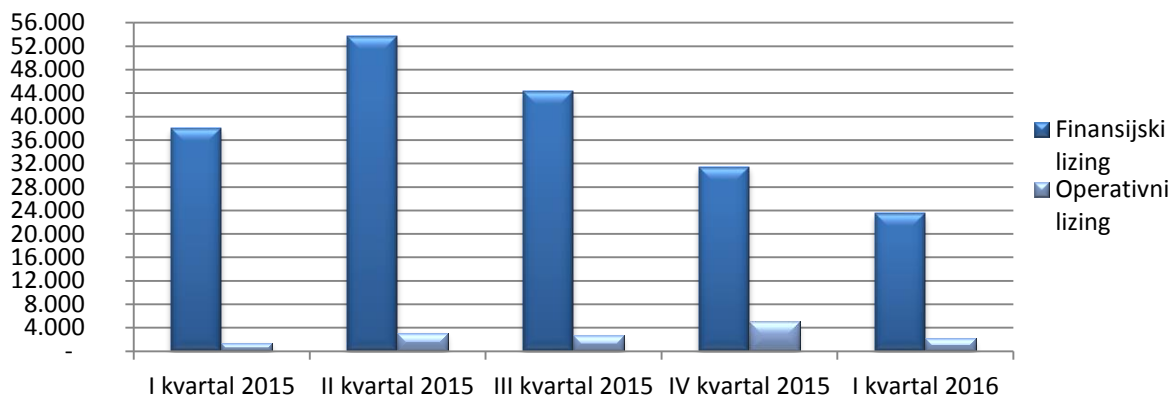
U istom periodu prethodne godine ukupan iznos finansiranja je ostvaren od strane pet (od ukupno šest društava registrovanih u Federaciji BiH) i četiri podružnice Društva registrovanog u Republici Srpskoj. Upravo navedena činjenica je uzrokovala i značajno smanjenje ukupnog iznosa finansiranja u odnosu na prethodne poslovne periode. Dodatni faktor koji je uticao na značajno smanjenje iznosa finansiranja je i činjenica da je u istom periodu prethodne poslovne godine jedno leasing društvo iskazalo iznimno veliku realizaciju novih plasmana iz razloga jer su u toku prvog kvartala 2015. godine aktivirani leasing ugovori u materijalno značajnom iznosu, a koji su zaključeni u toku 2013. i 2014. godine, usljed dugog roka isporuke i montaže finansirane opreme (sukcesivna isporuka i aktiviranje ugovora).

Od ukupno ostvarenog volumena novozaključenih ugovora u toku I kvartala 2016. godine, 8.803 hiljade KM ili 34,24% se odnosi na vrijednost ugovora zaključenih od strane jednog lizing društva.

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika lizinga dominiraju plasmani prema pravnim licima (90,12% od ukupnog iznosa finansiranja u toku I kvartala 2016. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga nedovoljno razvijene palete leasing proizvoda koji se nude na tržištu za fizička lica, kao i obaveza plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

U Grafikonu 3. Informacije iskazan je uporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga po kvartalima u 2015. godini i prvom kvartalu 2016. godine.

Grafikon 3. Uporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora u 2015. i I kvartalu 2016. godine (u 000KM)

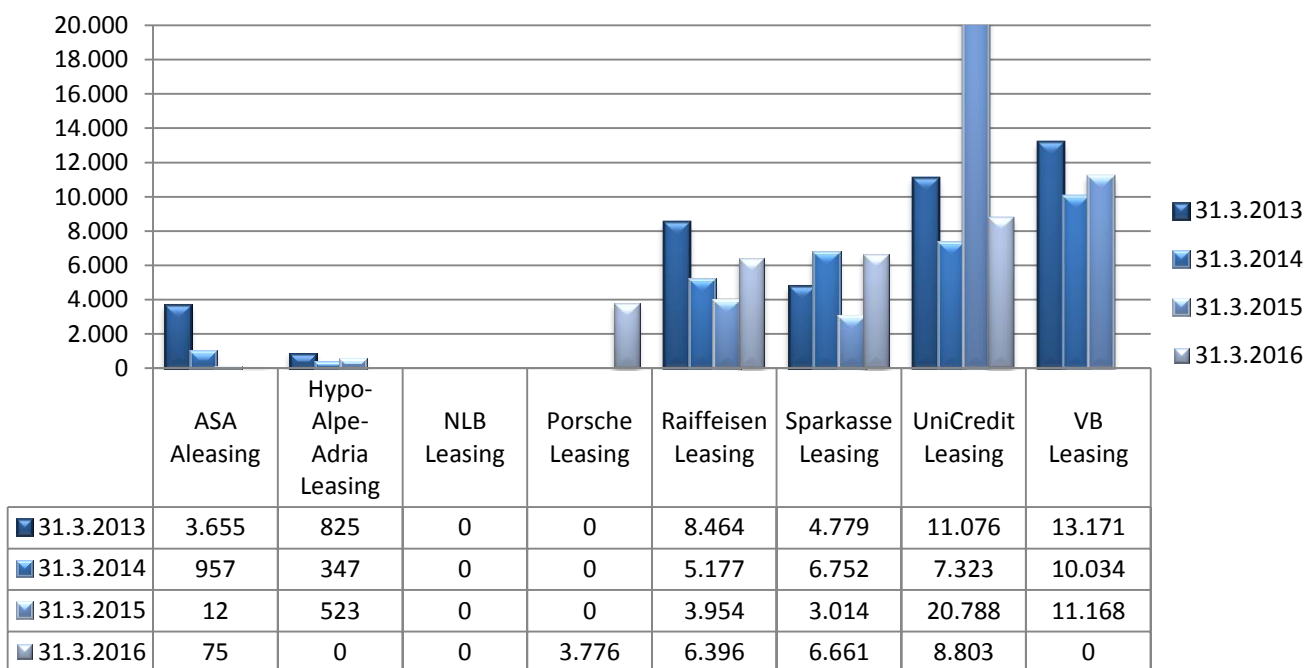

Volumen finansiranja putem ugovora operativnog lizinga u I kvartalu 2016. godine je veći za 793 hiljade KM ili 54,88% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine.

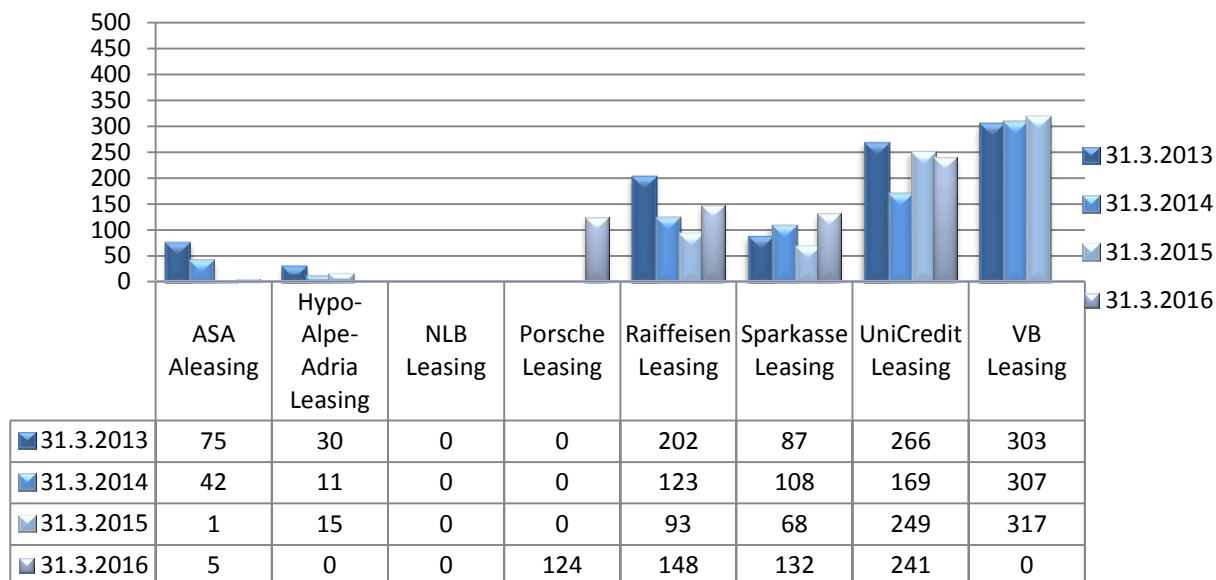
3.2. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

Uporedni prikaz pojedinačnog tržišnog učešća lizing društava prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga je iskazano u Grafikonima 4. i 5. Informacije.

Grafikon 4. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

Grafikon 5. Tržišno učešće prema broju ugovora

Na osnovu naprijed navedenog grafičkog prikaza je vidljivo da je kod tri lizing društva u toku I kvartala 2016. godine došlo do povećanja volumena novih finansiranja i broja novozaključenih ugovora u odnosu na I kvartal 2015. godine, kod tri društva je došlo do smanjenja volumena finansiranja, jedno leasing društvo je započelo poslovne aktivnosti polovinom 2015. godine, dok je jedno lizing društvo u svim posmatranim periodim bilo bez zaključenih lizing ugovora.

3.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o lizingu izraženu na godišnjem nivou i iskazuje se u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o finansijskom lizingu.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u toku I kvartala 2016. godine je iznosila 3,29% za kratkoročne i 5,24% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 7,31%, a za dugoročne 8,38% na godišnjem nivou. Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa za navedeni period je iznosila 5,19%, a efektivna 8,35% na godišnjem nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa od 6,18% i efektivna od 8,01% na godišnjem nivou, evidentno je da su leasing društva iskazala smanjenje nominalnih kamatnih stopa, dok je kod efektivnih stopa iskazano blago povećanje. Opisanu disproporciju je uzrokovala činjenica da je Agencija u toku supervizorskih ciklusa u toku 2015. godine svim leasing društvima nalagala korekcije po osnovu izračuna efektivne kamatne stope (primjena pogrešne metodologije), što je u konačnici uzrokovalo i činjenicu da su podaci iskazani u dva izvještajna perioda metodološki drugačije izračunati, te nisu u potpunosti uporedivi.

Trend smanjenja nominalnih kamatnih stopa je nastavljen i u toku I kvartala 2016. godine u odnosu na 2015. godinu, a isti je uzrokovan niskom vrijednošću varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su vezane izlazne kamatne stope, kao i smanjenom potražnjom za leasing proizvodima i činjenicom da je krajem prethodne i početkom tekuće poslovne godine većina tržišno aktivnih lizing društava nudila akcijske proizvode po kojima je kamata na iznos finansiranja (u cjelosti ili

djelimično) subvencionirana od strane dobavljača predmeta lizinga, dok je po pojedinim akcijskim proizvodima od strane osiguravajućih društava subvencionirana i naknada po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga. Iskazane oscilacije ponderisanih efektivnih kamatnih stopa po periodima su uglavnom uzrokovane činjenicom da izračun efektivne kamatne stope na ugovore zaključene sa fizičkim licima nije identičan izračunu iste u ugovorima zaključenim sa pravnim licima (u izračun iste se ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore sa fizičkim licima zakonska obaveza).

U Tabeli 6. Informacije iskazani su podaci o iznosu finansiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore finansijskog lizinga zaključene u toku I kvartala 2016. godine.

Tabela 6. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u I kvartalu 2016. godine

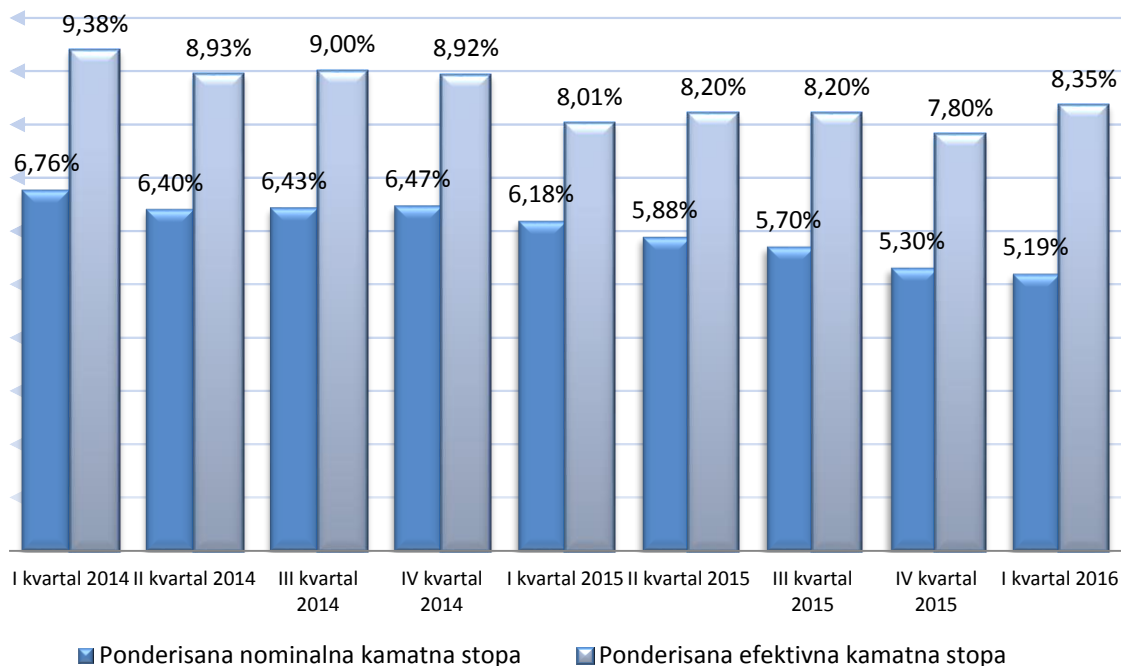
Redni broj	OPIS	Broj ugovora	Iznos finansiranja u (000) KM	Ponderisana nominalna kamatna stopa	Ponderisana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	16	503	3,29%	7,31%
a.	putnička vozila	11	231	4,72%	12,24%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	3	130	3,79%	4,72%
c.	mašine i oprema	2	142	0,51%	1,89%
d.	ostalo	0	0	0	0
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	16	503	3,29%	7,31%
a.	pravna lica	14	465	3,07%	4,83%
b.	preduzetnici	1	25	5,95%	12,45%
c.	fizička lica	1	13	6,00%	86,34%
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	562	22.970	5,24%	8,38%
a.	putnička vozila	358	11.206	5,43%	9,04%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	152	8.665	4,86%	7,84%
c.	mašine i oprema	52	3.099	5,54%	7,43%
d.	nekretnine	0	0	0	0
e.	ostalo	0	0	0	0
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	562	22.970	5,24%	8,38%
a.	pravna lica	492	20.933	5,24%	7,80%
b.	preduzetnici	13	412	6,56%	9,12%
c.	fizička lica	57	1.625	4,82%	15,79%
	UKUPNO (1+2)	578	23.473	5,19%	8,35%

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi lizing

aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine lizing ugovora. Pored navedenog, na odstupanje u iznosu nominalne i efektivne kamatne stope utiče i primjena Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga po kojem je u izračunu EKS za ugovore finansijskog lizinga zaključene sa fizičkim licima uključen i iznos naknade po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga.

U Grafikonu 6. Informacije iskazane su ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope po kvartalima.

Grafikon 6. Pregled prosječnih ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finansijskom lizingu po kvartalima

3.4. Prigovori korisnika lizing usluga – fizička lica

U periodu od 01.01. do 31.03.2016. godine od strane dva lizing društva su u izvještajima dostavljenim u Agenciju iskazana dva prigovora od strane korisnika lizing usluga (fizička lica), od kojih se jedan odnosio na neispunjenje formalnih uslova za korištenje finansiranog predmeta leasinga (nekretnina), dok se drugi odnosio na proces prodaje prijevremeno vraćenog predmeta leasinga. Isti su iskazani sa statusom negativno riješeni prigovori (leasing društva su prigovore ocjenili kao neosnovane).

III ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja lizing društava u Federaciji BiH sa 31.03.2016. godine može se zaključiti da poslovanje lizing društava u toku prvog kvartala 2016. godine ukazuje na stabilizaciju poslovanja, što se ogleda prevashodno u povoljnijim finansijskim pokazateljima leasing društava koja nisu obustavila nove poslovne aktivnosti. Kvalitet aktive i troškovi rezervi za gubitke, kapitalna adekvatnost te drugi finansijski pokazatelji već duži vremenski period ukazuju na stabilizaciju poslovanja. Smanjenje ukupnog volumena finansiranja i broja novozaključenih

ugovora predstavlja odraz ukupnog ekonomskog stanja i BiH privrede u cjelini, kao i nedovoljnu aktivnost leasing društava na razvoju proizvoda koji bi zadovoljili potrebe šireg spektra korisnika leasinga. Pored navedenih činjenica, neosporan je i uticaj lokalnih banaka koje su u vlasničkoj strukturi leasing društava ili pripadaju istoj grupaciji, a koje su uključene u proces kreiranja proizvoda i odobravanja finansiranja. Uticaj se ogleda kroz poistovjećivanje leasing proizvoda sa bankarskim proizvodima, čime se neutrališu komparativne prednosti finansiranja putem leasinga i kreira međusobna konkurentnost bankarskih i leasing proizvoda, što može dugoročno uticati na razvoj i ekspanziju leasing sektora, koji bi mogao biti jedan od bitnih pokretača ekonomskog razvoja u cjelini.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor lizing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod lizing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika finansijskih usluga finansiranih putem lizinga s ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti pojedinog lizing društva i djelatnosti lizinga na nivou Federacije BiH.

U toku je proces usvajanja Izmjena i dopuna Zakona o lizingu koji je kreiran u skladu sa nedostacima zakonske regulative konstatovane u toku dosadašnjeg nadzora, kao i usklađivanja sa drugom zakonskom regulativom. Izmjene i dopune odnose se na: proces oduzimanja dozvole za obavljanje poslova lizinga i prestanak poslovanja lizing društava, potrebe za nadzorom drugih pravnih lica za koja postoje saznanja i dokazi da obavljaju poslove lizinga, detaljnije definisanje ugovora o lizingu u odnosu na ugovor o zakupu, definisanje minimalnih organizacionih zahtjeva i izdvajanje poslovnih procesa lizing društva (eksternalizacija), uvođenje novih mjera u otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti, obaveza čuvanja povjerljivih podataka i izmjene vezane za prekršaje lizing društava i odgovornih lica u lizing društvima. Dio izmjena Zakona koji se odnosi na detaljnije definisanje pojma ugovora o lizingu je kreiran po osnovu preporuka koje su date od strane tima MMF-a i Svjetske banke u okviru Programa procjene finansijske stabilnosti BiH (FSAP). Dopune su također izvršene na osnovu prijedloga dobivenih od strane Udruženja društava za leasing u BiH. Izmjene Zakona su trenutno u javnoj raspravi.

Agencija će se u narednom periodu fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti i dalje kontinuiran nadzor lizing društava putem izvještaja i kontrolama na licu mjesta,
- insistirati na kapitalnom jačanju lizing društava i internom definisanju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje zakonske i podzakonske regulative za lizing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje lizing društava,
- nadzirati usklađenost lizing društava sa zakonima i podzakonskim aktima i primjeni praksi u lizing društvima u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata,
- nastaviti praćenje aktivnosti lizing društava na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma,
- unapređenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova,

- unapređivati saradnju sa Udruženjem društava za leasing u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative lizing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa i
- unaprijeđivati saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama.

Aktivnosti lizing društava trebaju biti usmjerene na:

- kreiranje i dogradnja regulative za lizing društva u smislu djelovanja i poslovanja lizing društava, a posebno na pripremi i usvajanju izmjena i dopuna Zakona o lizingu,
- implementaciju zakona i zakonskih akata u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata,
- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena lizing društva u svom poslovanju,
- jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje palete proizvoda koji se nude tržištu i pronalaženje novih kanala prodaje,
- detaljnije informisanje klijenata o proizvodima koje lizing društva nude u cilju boljeg razumjevanja i ozbiljnijeg pristupa finansiranju putem lizinga i
- redovno, ažurno i tačno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA

Na osnovu Zakona o lizingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje lizing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama FBiH” broj: 46/09, 46/11, 48/12, 110/12, 23/14 i 46/14), kao i uputstvima usvojenim od strane Direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definisano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje lizing društava su:

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga,
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja,

7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva,
8. Odluka o nadzoru lizing društava,
9. Odluka o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenata,
11. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranata za oslobađanje od obaveze jemstva,
12. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti,
13. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga,
14. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
15. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društava i
16. Pravila postupanja ombudsmena za bankarski sistem Federacij Bosne i Hercegovine.

Broj: U.O.-83-4/16

Sarajevo, 31.05.2016. godine

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima na dan 31.03.2016. godine

Redni broj	Naziv lizing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj stalno zaposlenih	Web adresa
1.	ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	Trg Međunarodnog prijateljstva 25	Aida Rifelj	+ 387 33 255 364	22.03.2010.	5	www.asa-alizing.ba
2.	NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 789 345	19.03.2010.	7	www.nlblizing.ba
3.	PORSCHE LEASING d.o.o.	Trg međunarodnog prijateljstva 24, Sarajevo	Dejan Stupar	+ 387 33 257 147	28.05.2015	9	-
4.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne bb, Sarajevo	Munir Čengić	+ 387 33 254 354	19.01.2010.	33	www.rlbh.ba
5.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7, Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010.	17	www.s-lizing.ba
6.	UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	Ložionička 7, Sarajevo	Izmira Aličić-Tuka	+ 387 33 721 750	16.03.2010.	38	www.unicreditlizing.ba
7.	VB LEASING d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010.	19	www.vblizing.ba
					UKUPNO	128	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava na dan 31.03.2016. godine

LIZING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	82,82%
	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,18%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
PORSCHE LEASING d.o.o.	PORSCHE BANK Aktiengesellschaft Salzburg Austrija	100,00%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	51,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	49,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT BANKA d.d. Mostar	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava sa 31.03.2016. godine (u 000 KM)

Dani kašnjenja	Stopa rezervisanja	Iznos potraživanja	Rezerve	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,05%	50.775	25	2.355	2.380
60-90	5%	2.852	143	2.710	2.853
90-180	10%	0	0	0	0
180-270	30%	0	0	0	0
270-360	50%	0	0	0	0
preko 360	100%	0	0	0	0
UKUPNO		53.627	168	5.065	5.233

Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing sa 31.03.2016. godine (u 000 KM)

Dana kašnjenja							Rezerve			
	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (pokretne stvari)	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,50%	0,50%	270.687	30.532	67.312	4.735	337	24	1.887	2.247
60-90	10%	10%	15.919	2.741	2.062	518	206	52	443	701
90-180	50%	50%	2.381	1.563	835	183	418	92	484	993
preko 180	100%	75%	1.791	202	1.790	74	1.790	56	0	1.846
preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO			290.778	35.038	71.999	5.510	2.750	222	2.814	5.787

Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja (u 000 KM)

Red · Broj	OPIS	31.12.2015	31.03.2016	INDEKS
------------	------	------------	------------	--------

		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	31.03.2016/ 31.12.2015
AKTIVA						
1.	Novac i novčani ekvivalenti	6.359	1,37%	9.782	2,21%	154
2.	Plasmani bankama	16.544	3,56%	9.142	2,06%	55
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto	334.238	71,89%	320.029	72,17%	96
3a)	potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	383.874	82,56%	369.242	83,27%	96
3b)	rezerve za gubitke	5.524	1,18%	5.787	1,30%	105
3c)	odgođeni prihodi po osnovu kamata	43.529	9,36%	42.864	9,67%	98
3d)	odgođeni prihodi po osnovu naknada	582	0,13%	562	0,13%	97
4.	Potraživanja od subsidijarnih lica	2	0,00%	2	0,00%	100
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	31.517	6,78%	31.544	7,11%	100
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	9.845	2,12%	9.674	2,18%	98
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog lizinga	41.460	8,92%	42.561	9,60%	103
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	5.469	1,18%	5.501	1,24%	101
5d)	ispravka vrijednosti-operativni lizing	14.319	3,08%	15.190	3,43%	106
6.	Dugoročne investicije	50	0,01%	50	0,01%	100
7.	Ostala aktiva	76.161	16,40%	72.904	16,44%	96
7a)	Zajmovi, neto	49.114	10,56%	48.394	10,91%	99
7a1)	zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	54.424	11,70%	53.627	12,09%	99
7a2)	rezerve za zajmove	5.310	1,14%	5.233	1,18%	99
7b)	Zalihe	16.796	3,61%	15.600	3,52%	93
7c)	ostala aktiva	10.251	2,22%	8.910	2,01%	87
	UKUPNA AKTIVA	464.872	100,00%	443.453	100,00%	95
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kreditima, neto	407.307	87,60%	386.263	87,10%	95
9a)	obaveze po kratkoročnim kreditima	15.246	3,28%	20.127	4,54%	132
9b)	obaveze po dugoročnim kreditima	392.205	84,35%	366.287	82,60%	93
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	144	0,03%	151	0,03%	105
10.	Ostale obaveze	10.284	2,23%	9.317	2,10%	91
	UKUPNO OBAVEZE	417.591	89,83%	395.580	89,20%	95
11.	Osnovni capital	51.526	11,08%	51.525	11,62%	100
12.	Rezerve	364	0,08%	2.260	0,51%	621
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-4.609	-0,99%	-5.912	-1,33%	128
	UKUPNO KAPITAL	47.281	10,17%	47.873	10,80%	101
	UKUPNO PASIVA	464.872	100,00%	443.453	100,00%	95
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	123.543	26,57%	116.477	26,27%	94
	Novi otpis (+)	12.913	2,78%	875	0,20%	7
	Naplata (-)	7.443	1,50%	865	0,20%	12
	Trajni otpis (-)	12.536	2,70%	2.825	0,64%	23
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	116.477	25,16%	113.662	25,63%	98

Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.03.2015		31.03.2016		INDEKS 31.03.2016/ 31.03.2015
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	6.939	52,82%	6.202	55,95%	89
1a)	kamate po finansijskom lizingu	4.343	33,06%	4.635	41,82%	107
1b)	kamate na plasmane bankama	691	5,26%	83	0,75%	12
1c)	naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	310	2,36%	281	2,54%	91
1d)	ostali prihodi po kamatama	1.595	12,14%	1.203	10,85%	75
2.	Rashodi po kamatama	2.837	21,60%	2.284	20,61%	81
2a)	kamate na pozajmljena sredstva	2.777	21,14%	2.242	20,23%	81
2b)	naknade za obradu kredita	60	0,46%	42	0,38%	70
2c)	ostali rashodi po kamatama	0	0,00%	0	0,00%	0
3.	Neto prihodi od kamata	4.102	31,23%	3.918	35,35%	96
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	6.197	47,18%	4.882	44,05%	79
4a)	naknade za izvršene usluge	7	0,05%	2	0,02%	29
4b)	naknade od operativnog najma	2.943	22,40%	2.755	24,86%	94
4c)	prihodi od prodaje lizing objekta, neto	0	0,00%	2	0,02%	100
4d)	ostali operativni prihodi	3.247	24,72%	2.123	19,15%	65
4d1)	prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	943	7,18%	424	3,83%	45
4d2)	prihodi od opomena	126	0,96%	138	1,25%	110
4d3)	ostalo	2.178	16,58%	1.561	14,08%	72
5.	Operativni rashodi	8.069	61,43%	7.203	64,99%	89
5a)	troškovi plata i doprinosa	1.536	11,69%	1.778	16,04%	116
5b)	troškovi poslovnog prostora	4.145	31,55%	2.597	23,43%	63
5c)	ostali operativni rashodi	2.388	18,18%	2.828	25,51%	118
6.	Troškovi rezervi za gubitke	1.234	9,39%	828	7,47%	67
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski lizing	987	7,51%	828	7,47%	84
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	247	1,88%	0	0,00%	0
7.	Dobit prije poreza	996	7,58%	769	6,94%	77
8.	porez na dobit	71	0,54%	106	0,96%	149
9.	Neto dobit	925	7,04%	663	5,98%	72

Prilog 7. Rangiranje bilansne sume

31.12.2015					31.03.2016					
Rang	Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 2014.	Kumul. učešće	Rang	Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 2015.	Kumul. učešće	Indeks bilansne sume
1.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	146.988	31,62%	31,62%	1.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	147.254	33,21%	33,21%	107
2.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	137.402	29,56%	61,18%	2.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	127.520	28,76%	61,96%	87
3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	97.905	21,06%	82,24%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	84.584	19,07%	81,04%	86
4.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	52.537	11,30%	93,54%	4.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	52.269	11,79%	92,82%	99
5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	18.897	4,06%	97,60%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	17.733	4,00%	96,82%	94
6.	Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	9.217	1,98%	99,59%	6.	Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	8.035	1,81%	98,63%	87
7.	Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo	1.926	0,41%	100,00%	7.	Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo	6.058	1,37%	100,00%	315
UKUPNO		464.872	100,00%		UKUPNO		443.453	100,00%		95

Prilog 8. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja na dan 31.03.2016. godine (u 000 KM)

Redni broj	Lizing društvo	Ukupni kapital (000 KM)	Rang po ukupnom kapitalu	Neto dobit/gubitak (000 KM)	Rang po neto dobit/gubitak	Plasmani IQ 2016. godine (000 KM)	Rang po plasmanima u IQ 2016. godine	Broj ugovora u IQ 2016. godine	Rang po broju ugovora IQ 2016. godine
1.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	3.059	6.	-128	5.	75	5.	5	5.
2.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	7.660	3.	-889	7.	0	-	0	-
3.	Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo	1.543	7.	-146	6.	3.776	4.	124	4.
3.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	14.732	1.	532	2.	6.396	3.	148	2.
4.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	4.472	5.	223	3.	6.661	2.	132	3.
5.	Unicredit Leasing d.o.o. Sarajevo	9.398	2.	113	4.	8.803	1.	241	1.
6.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	7.009	4.	958	1.	0	-	0	-
8.	Hypo Leasing d.o.o. Banja Luka *	-	-	-	-	0	-	0	-
	UKUPNO	47.873		663		25.711		650	

* Plasmani ostvareni putem poslovnica u FBiH